

når formålet bare er å drøfte mulige eliminasjonsveier for et legemiddel. Hadde man hatt en dårlig tegner, ville antakelig illustrasjonene ha vært mer instruktive. Nå er de alltid vakre å se på, men slett ikke alltid til hjelp i forståelsen av stoffet.

En mer kortfattet tekst med mindre distraherende ordbruk ville ha vært lettere å anbefale. Da kunne det vært mulig å se bort fra mangler i oppdateringen av basalfarmakologi, regulatoriske forhold og legemiddelbruk i klinisk praksis. Nå kan boken bare anbefales for dem som har fått den definert som pensum. Farmakologiinteresserte bør kunne finne både bedre og billigere kunnskapskilder.

Gaut Gadeholt

Klinisk-kjemisk avdeling
Rikshospitalet

Propedevtikk, takk?

Stefan Lindgren, Knut Aspegren, red.

Kliniska färdigheter

Informationsutbytet mellan patient och läkare. 237 s, tab, ill. Lund: Studentlitteratur, 2004. Pris SEK 367
ISBN 91-44-02375

Forfatterne henvender seg til medisinstudenter, men boken kan også være en nyttig gjennomgang for leger i klinisk arbeid. Med 17 forfattere og like mange kapitler virker den noe springende selv om det er tydelig at redaktørene har hatt den overordnede styringen.

De første kapitlene handler om samarbeidet mellom lege og pasient, den kliniske beslutningsprosessen og legesamtalen. Etter en gjennomgang av allmenntilstand behandles de ulike organsystemene. Kapitlene innledes med en kort «fallbeskrivelse». Kasuistikkene vekker i beste PBL-ånd interesse hos leseren, som hvis hun leser kronologisk, finner løsningen i slutten av kapitlet der man også finner forslag til «fördjupningslitteratur». Stort sett dreier dette seg om svensk og engelsk litteratur, men et par norske referanser har også fått plass (1, 2). Utvalget av fordypningslitteratur er noe sprikende, og kun ett av kapitlene henviser til Internett-sider hvorav én av disse to er ikke-fungerende. Den andre, derimot, kan være nyttig for noen hver (3).

Rikt illustrert med tegninger og fotografier er dette en oversiktlig bok, som mange vil finne for kort. Hovedspørsmålet en mulig kjøper bør stille seg, er om en svensk lærebok passer for egne behov? Er «minnesram-

ser» som VAPÖR for nevrologi ved bevissthetstap et godt valg? Kapitlet «Juridiken i hälso- och sjukvården» er interessant lesing for enkelte, men ikke for den som trenger basiskunnskap om norsk helsevesen.

Konklusjonen blir at dette er en bra bok for mange, men medisinstudenten i Norge har også andre alternativer.

Olav Sandstad

Gastromedisinsk avdeling
Ullevål universitetssykehus

Litteratur

1. Melbye H. Lungeauskultasjonen – fortsatt en nyttig undersøkelse? Tidsskr Nor Lægeforen 2001; 121: 451–4.
2. Finset A, Kringlen E. Den kliniske samtalen. Oslo: Universitetsforlaget, 1999.
3. A practical guide to clinical medicine: www.medicine.ucsd.edu/clinicalmed/introduction.htm (24.9.2004).

Ulike kunnskapstradisjoner

Per Nortvedt, Harald Grimen

Sensibilitet og refleksjon

Filosofi og vitenskapsteori for helsefag. 247 s, tab. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2004. Pris NOK 298
ISBN 82-05-31418-7

To erfarne forskere og formidlere har satt hverandre stevne i denne gode boken. Per Nortvedt er sykepleier, dr.polit. og førsteamanuensis ved Senter for medisinsk etikk i Oslo, Harald Grimen er filosof, professor ved Senter for profesjonsstudier ved Høgskolen i Oslo og seniorforsker ved Seksjon for medisinsk antropologi ved Universitetet i Oslo. Boken er ment å fylle et behov for innføring i filosofi og vitenskapsteori for studenter og forskere innen helsefag.

Tittelen er dekkende i den forstand at forfatterne tar utgangspunkt i at utøverne i helsefag bygger sitt arbeid på ulike kunnskapstradisjoner. Det gjennomsyrrer boken at disse tradisjonene utfyller hverandre mer enn de er uforenlige. Jeg oppfatter det som et originalt og fruktbart grep å ta utgangspunkt i begrepene sensibilitet og refleksjon – disse er følgesvenner gjennom det meste av boken. For øvrig er disposisjonen ganske tradisjonell – gjennom helsefagenes idéhistorie, relasjonen mellom kunnskap og etikk, og svært spennende kapitler om menneskesyn, tillit, sårbarhet og makt bringes vi til viktige spørsmål i dagens debatt og avslutningsvis til fremtiden. Forfatterne drøfter holisme versus reduksjonisme og forholdet mellom realisme og sosial konstruktivisme, uten å vike unna forholdet til krass kritikk av noe av den vitenskapsteoretiske tilnærming som har karakterisert særlig sykepleieforskning i nyere tid.

Det er bare to svakheter ved fremstillingen i mine øyne. Den ene er at man har

siktet så spesifikt på helsefagene uten å inkludere medisin. Leger og medisinstudenter burde avgjort ha glede av denne boken. Den andre er en viss pratsomhet og noen (men ikke irriterende mange) gjentakelser, bl.a. også når det gjelder bruk av eksempler. Men ellers sitter jeg igjen med en god oppsummering av utfordringene og vanskelighetene med å stå i krysspunktet mellom naturvitenskap og humaniora.

Pål Gulbrandsen

Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten

De andres virkelighet – og min

Pål Abrahamsen, Lise Dahl

Psykosens verden – en schizofren kvinnes beretning

144 s. Oslo: Universitetsforlaget, 2004. Pris NOK 219
ISBN 82-15-00514-4

«Lise Dahl» er 39 år, gift, har to gutter på åtte og ti år – og schizofreni. Hun leverer med denne boken et spennende og faglig sentralt dokument om psykosens subjektive verden, hvordan det oppleves å ha schizofreni. Beretningen er et vesentlig

supplement til mange lærebøkers mer ytre deskriptive perspektiv på psykose. Hva betyr det egentlig for den med psykose å «miste realitetssansen», og hvordan kan profesjonelle og andre forholde seg til dette? Boken belyser kjerneprosesser i psykosens, med betydning for selve forståelsen.

Hovedpersonens formuleringer er bevart nøyaktig slik de er nedtegnet. Teksten flyter greit, i dagbokens form om hverdagshendelser, der psykosens innvirkning vises usentimentalt. Om det alltid vanskelige dilemmaet rundt medisiner, om det å få og ha barn, om innleggelser, om rimfrost som blir til prestekrager, om hva som utløser forverring, om *opplevd* samspill mellom psykologi og biologi, om ensom kamp mot en ukjent overmakt. Men mest av alt lar hun oss fornemme fliker av essensen i det å ha en psykotisk lidelse: det endrede selv. Andre temaer som berøres er hyperrefleksjon, uvirkelighetsfølelse, det verbale språkets begrensninger, såkalt inadeguate affekter, antipsykotikas virkning, bedring og håp. Historien kan leses raskt, men jeg anbefaler langsomt. Verdien ligger i detaljene.

Enkelte fagfolk diskuterer fortsatt hvorvidt man kan *velge* psykosens? «Lise» skriver: «Min (psykosens) verden kan være god å ha, men den kan også være vond. Jeg har